

UNIVERSITETET
I OSLO

Dagens temaer

- Dagens temaer hentes fra kapittel 3 i “Computer Organisation and Architecture”
- Kort repetisjon fra forrige gang
- Kombinatorisk logikk
- Analyse av kretser
- Eksempler på byggeblokker
- Forenkling vha. Karnaugh-diagram

Boolsk algebra

- Brukes for å beskrive funksjoner i digitale kretser
- Tre grunnleggende funksjoner: AND, OR og NOT
- Andre funksjoner som NAND, NOR, XOR og XNOR kan avledes fra AND, OR og NOT
- En Boolsk funksjon kan beskrives enten vha.
 - Sannhetsverditabell eller
 - Funksjonsforskrift
- To funksjoner er ekvivalente hvis de for alle input-kombinasjoner gir samme output

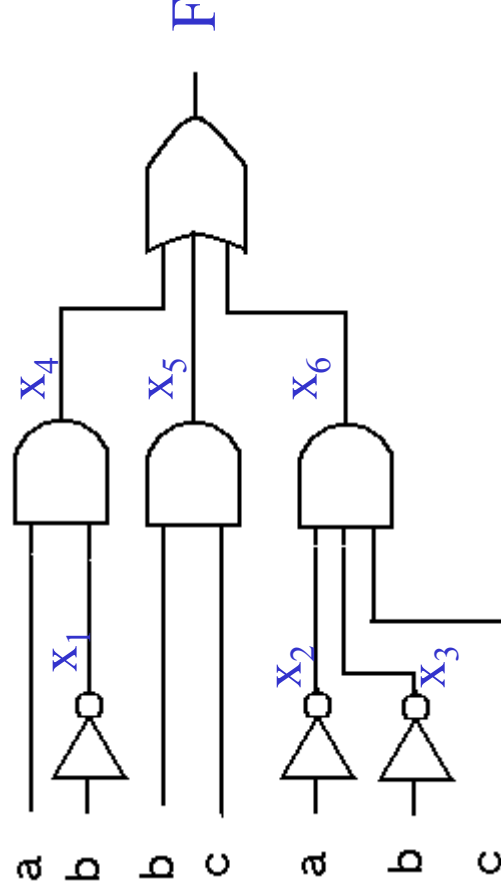

Design og analyse av logiske kretser

- En *kombinatorisk* krets har ingen hukommelse, dvs at output-verdiene kun er avhengig av nåværende input-verdier.
- I en *sekvensiell* krets er output-verdiene avhengige av både nåværende og tidligere input-verdier, mao har den hukommelse
- *Design* er prosessen med å sette sammen mindre blokker til større moduler, mens *analyse* er å finne ut hva en krets gjør.
- For å kontrollere at et design implementerer den ønskede funksjonen må man teste og analysere kretsen etter at den er ferdig.
- Som regel ikke mulig å teste fullstendig

Eksempel: kretsanalyse

Steg 1: Sett symboler på utgangen(e) og mellomsignaler, dvs signaler mellom porter:

Steg 2: Utled likningene for mellomsignalene og sett inn inngangssignalene:

$$x_1 =$$

$$x_2 =$$

$$x_3 =$$

$$x_4 =$$

$$x_5 =$$

$$x_6 =$$

Steg 3: Utled tilslutt uttrykket for utgangssignalet F ved å sette inn verdiene for x_4 , x_5 og x_6 som funksjon av inngangssignalene a , b og c

$$F = x_4 + x_5 + x_6 =$$

- Vanligvis brukes bare NAND eller bare NOR-porter for å implementere boolske funksjoner.
- NAND (og NOR) funksjonen er universell: Den kan implementere enhver boolsk funksjon.
- Bruker følgende regler:
 - de Morgans teorem $(ab)' = a' + b'$
 - $(a')' = a$

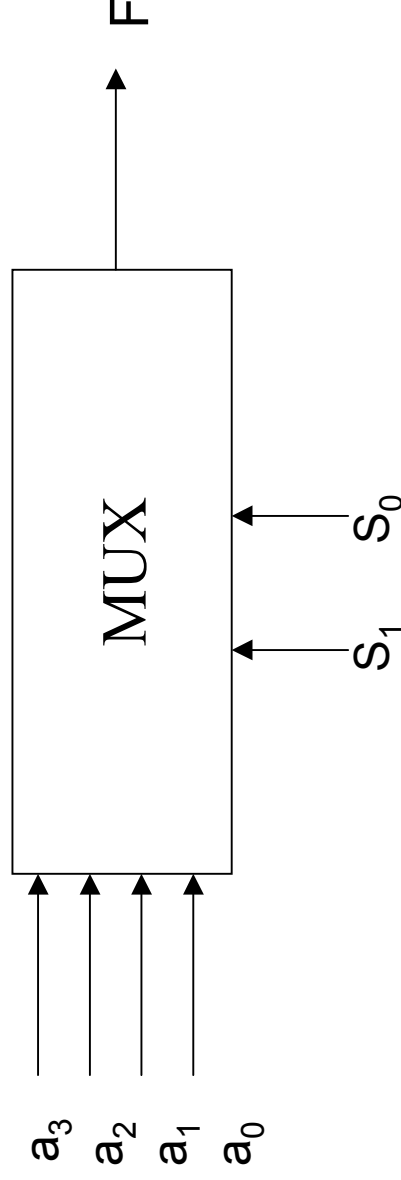

- Trenger ofte større byggeblokker enn bare AND, OR og NOT-porter (eller NAND/NOR) når man designer kretser.
- Mange mye brukte moduler har egne navn:
 - Multiplexer
 - Dekoder
 - Enkoder
 - Adder
 - Latch (1-bits minnekrets)
 - Flip-flop (1-bits minnekrets)
 - Skiftregister (Fler-bits minnekrets)

Multiplekser

- **Multiplekseren** sender ett av mange input-signaler ut på en output-linje.
 - Hvilken inputlinje som velges bestemmes av **select**-signalene
 - Antall input-linjer er alltid en potens av 2

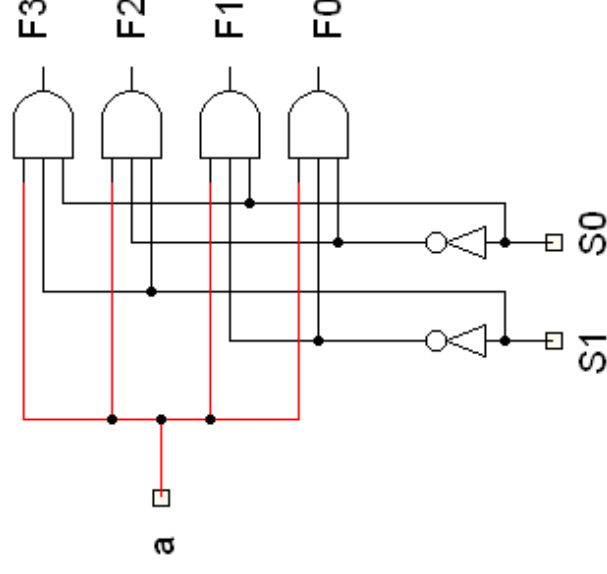
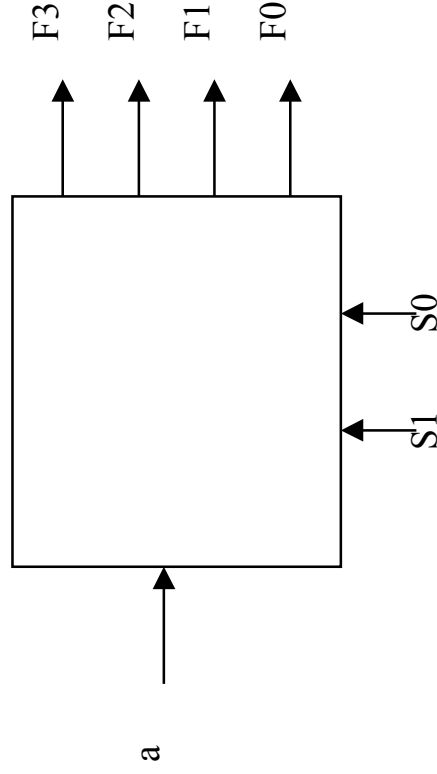
- Select-linjene er innsignaler, og utgangssignalet lik ett av de fire inngangssignalene:

S_1	S_0	F
0	0	a_0
0	1	a_1
1	0	a_2
1	1	a_3

- Kan designes f.eks slik:

Demultiplekser

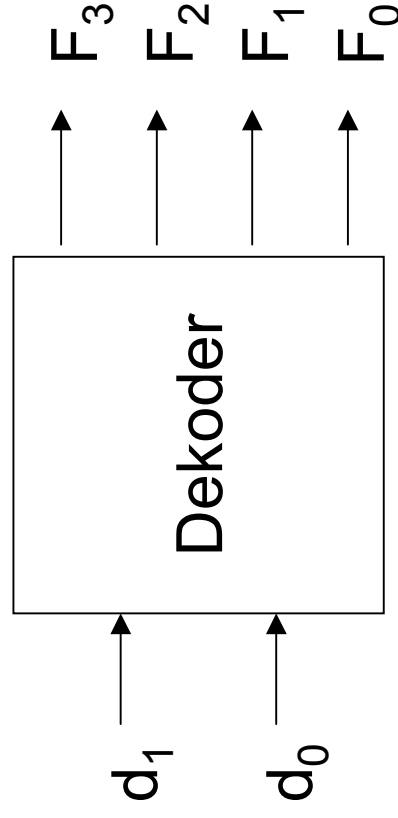
- Demultiplekseren gjør det motsatte av multiplekseren og sender ett input-signal ut på en av mange output-linjer.
 - Hvilken outputlinje som velges bestemmes av **select**-signalene
 - Antall output-linjer er alltid en potens av 2

Dekoder

- En **dekoder** setter én av 2^n outputlinjer til 1, avhengig av input-verdien på n input-linjer (konverterer fra 2-talls- til 1-tallssystemet)

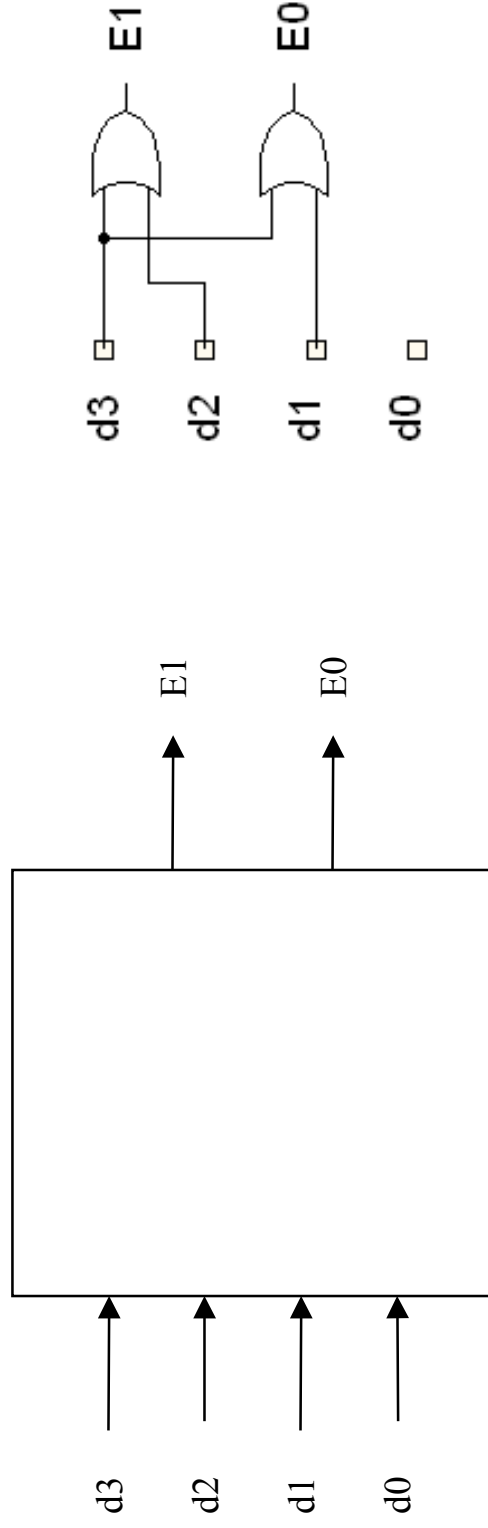
- Sannhetsverditabellen for en dekoder er som følger

d_1	d_0	F_3	F_2	F_1	F_0
0	0	0	0	0	1
0	1	0	0	1	0
1	0	0	1	0	0
1	1	1	0	0	0

- Dekoderen kan implementeres slik:

Enkoder

- En **enkoder** utfører motsatt operasjon av en dekodeer og setter 2^n outputsignaler som funksjon av verdien på n inputsignaler

Karnaughdiagram

- Spesiell sannhetsverdi-tabell som brukes til å forenkle Boolske funksjoner
- Tabellen tegnes som et rutenett med 2^n ruter for en funksjon med n variable
- Langs sidene merkes de ruter hvor hver variabel er '1' (ikke-invertert) og '0' (invertert).
- Eksempel: Karnaughdiagram for funksjon med 2 variable 'a' og 'b'

$a = 0$

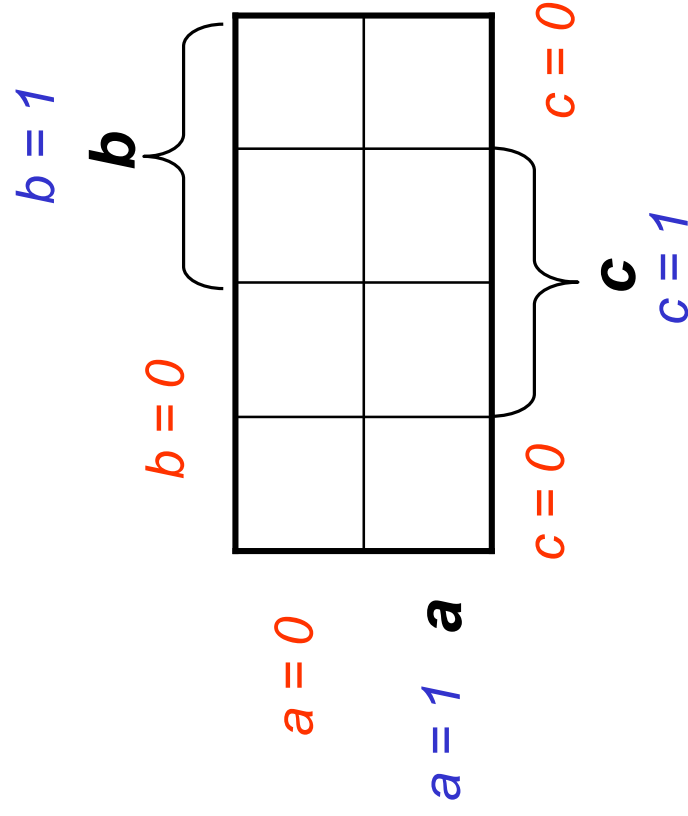
$a = 1$ **a**

$b = 0$ **b**

$b = 1$

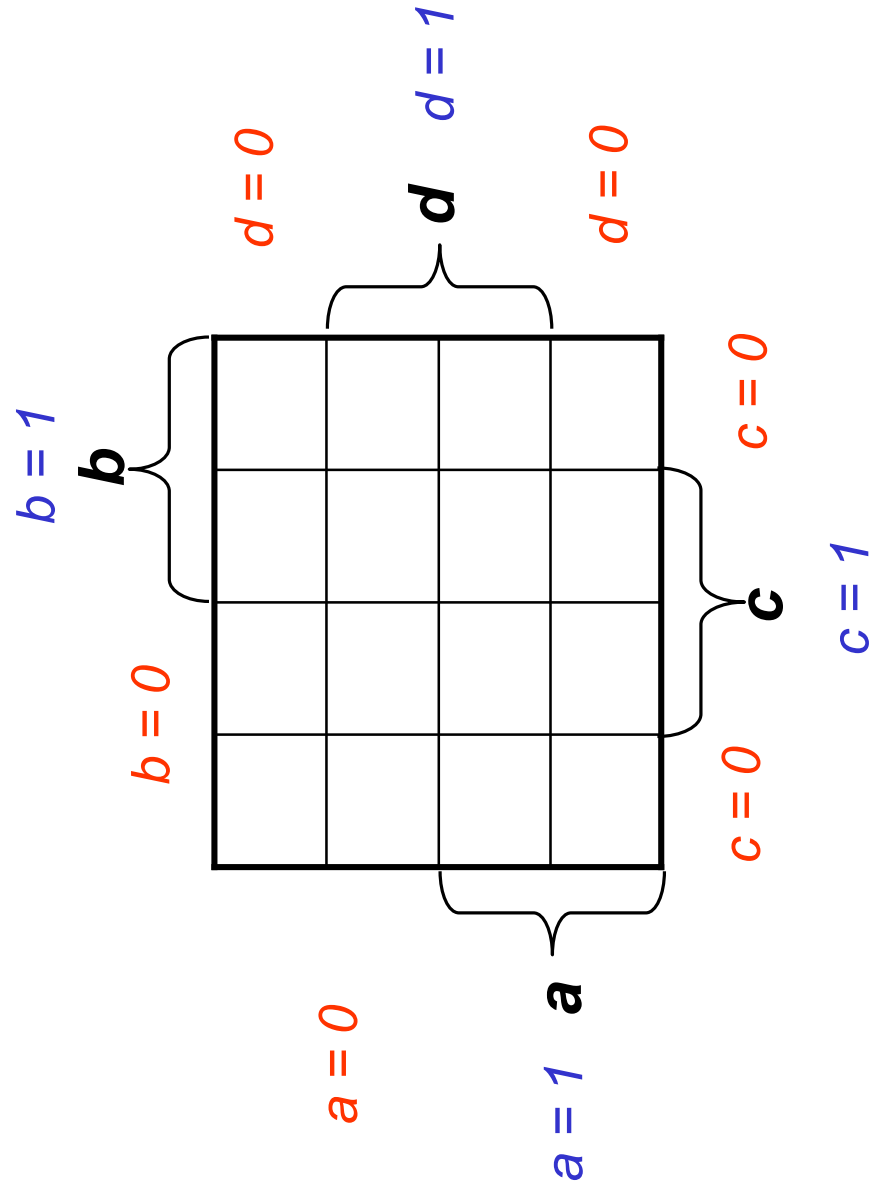

Karnaughdiagram for funksjon med 3 variable

Karnaughdiagram for funksjon med 4 variable

UNIVERSITETET
I OSLO

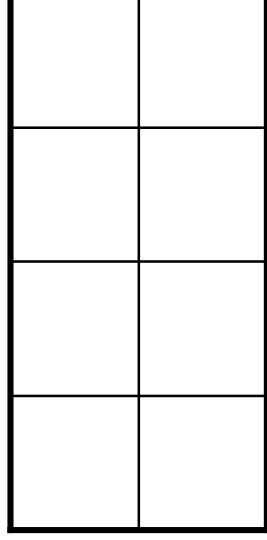
Forenkling av funksjoner

- **Steg 1:** Tegn Karnaugh-diagram av riktig størrelse
- **Steg 2:** Sett et '1' i de rutene der for hvor funksjonen er '1', og '0' ellers
- Eksempel: Karnaugh-diagram for funksjonen $F=ab + ac + abc$

Forenkling av funksjoner (forts.)

- **Steg 3:** Kombinér naboruter med '1' til så **store som** mulig rektangler med 1, 2, 4, 8 osv ruter. Ruter med '1' kan godt deles av flere rektangler for å få dem så store som mulig. Kanter/hjørner er naboer med andre kanter/hjørner
- Eksempel: $F=ab + ac + abc$

Forenkling av funksjoner (forts.)

- **Steg 4:** For hvert rektangel fra steg 3, finn ut hvilke variable som **ikke** skifter verdi innen rektangelet
- **Steg 5:** De variablene som ikke endrer verdi innenfor et rektangel AND'es sammen og utgjør et ledd i den forenklede funksjonen

- **Steg 6:** Den forenklede funksjonen består av alle leddene fra steg 5 OR'et sammen

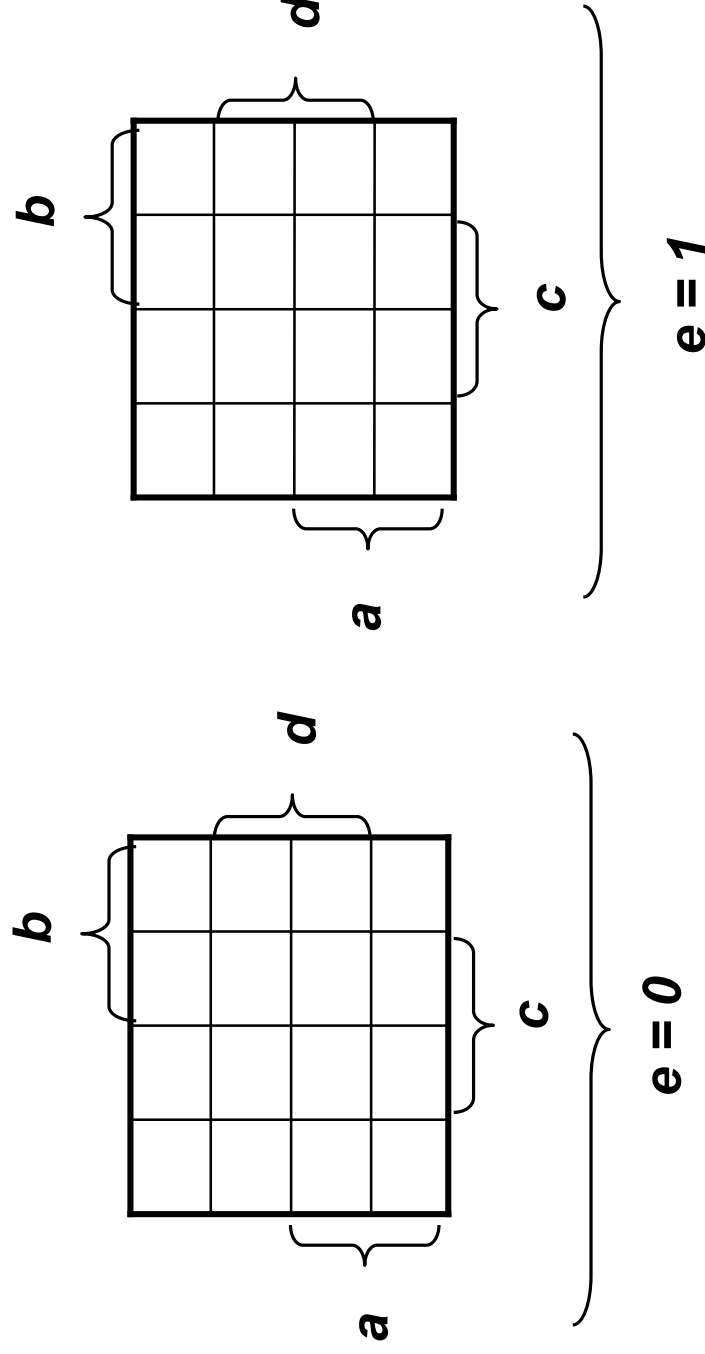

UNIVERSITETET
I OSLO

Eksempel: Forenkle funksjonen $F = xyz + x'y'z + xzw + xy'zw'$

Merknader til Karnaughdiagram (1)

- Karnaugh-diagram brukes sjelden for funksjoner med 5 eller mer variable

Merknader til Karnaughdiagram (2)

- Hvor man plasserer variabelnavnene er det samme, bare man får listet opp alle mulige kombinasjoner

